

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 mai 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Andrei Harghel, Constantin Alerguș,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Tatiana Lozovscaia în numele inculpatului Sclifos Maxim, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2012 și sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 01 august 2012, în cauza penală privindu-l pe

Sclifos Maxim Boris, născut la 20 aprilie 1985, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Liviu Deleanu 5/1, ap. 33.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.07.2011 – 01.08.2012;

Instanța de apel: 17.09.2012 – 19.12.2012;

Instanța de recurs: 16.04.2013 – 22.05.2013.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 01.08.2012, Sclifos M., a fost condamnat în baza art. 191 alin. (5) CP, stabilindu-se pedeapsă sub forma de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Măsura preventivă în privința inculpatului – arestul preventiv, a fost lăsată în vigoare pînă la rămînerea definitivă a sentinței.

Acțiunea civilă înaintată de SA “Victoriabank”, a fost admisă, cu dispunerea încasării de la Sclifos M., în beneficiu părții civile, a sumei de 139 748,22 lei cu titlu de despăgubire a prejudiciului cauzat și a sumei de 2 654 861,80 lei cu titlu de despăgubire a prejudiciului cauzat.

De asemenea, s-a dispus încasarea de la Sclifos M., în folosul statului, a taxei de stat în mărime de 50 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Sclifos M.,

activînd în calitate de economist-superior al secției ce deservește persoanele juridice a filialei nr. 11 a SA „Victoriabank”, în perioada lunilor ianuarie-noiembrie 2010, folosindu-se de situația de serviciu, în urma unei înțelegeri prealabile și împreună cu alți lucrători ai băncii, neidentificați de către organul de urmărire penală, urmărind scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, a transferat de pe conturile întreprinderilor: SRL „Savetelcom”, SRL „Paradis”, SA „CAIS-F”, SRL „Protecție”, SRL „Dinostar”, Centrul Teritorial Chișinău al Sindicatelor, Educației și Științei, pe care le deservea, pe conturile sale personale deschise cu nr. 223371117411 și 223351117828, mijloace financiare în sumă totală de 2 987 558,82 lei, pe care ulterior i-a însușit ridicîndu-i în numerar, cauzîndu-i lui SA „Victoriabank”, o daună materială în proporții deosebit de mari.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că în drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) CP – delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, în proporții deosebit de mari.

3. Nefiind de acord cu sentința, apărătorul în numele inculpatului, a atacat-o cu apel, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunile lui Sclifos M. să fie recalificate din art. 191 alin. (5) CP, în baza art. 196 CP, cu stabilirea pedepsei în limitele normei respective.

În argumentarea apelului declarat, apărătorul a invocat că instanța de fond a pronunțat o sentință ilegală de condamnare a inculpatului Sclifos M., în baza art. 191 alin. (5) CP, dat fiind faptul că nu a fost demonstrată latura subiectivă a infracțiunii imputate, or, însuși intenția inculpatului de a nu restitui banii nu a fost demonstrată de acuzatorul de stat.

De asemenea, s-a menționat că cauzarea de daune materiale proprietarului se realizează în lipsa semnelor însușirii averii, deoarece mijloacele bănești au circulat dintr-un cont bancar în altul, fără a fi însușite de inculpat.

Totodată, în susținerea poziției privind recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 196 CP, apărătorul a menționat că pentru cauzarea de pagube materiale este specifică folosirea temporară ilegală, cu titlu gratuit a averii proprietarului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19.12.2012, s-a respins, ca nefondat, apelul avocatului declarat în numele inculpatului Sclifos M., cu menținerea sentinței judecătorești Centru, mun. Chișinău din 01.08.2012, fără modificări.

5. În argumentarea deciziei adoptate, instanța de apel a statuat că starea de fapt reținută de către prima instanță în sarcina inculpatului Sclifos M., în baza art. 191 alin. (5) CP, și expusă conform prevederilor legii în sentința atacată, a fost

probată la judecarea cauzei integral, prin probatoriul administrat și în baza ordinelor de plată enumerate în textul deciziei. Drept urmare, au fost respinse ca nefondate motivele apelantului referitor la recalificarea acțiunilor lui Sclifos M., din art. 191 alin. (5) CP în baza art. 196 CP, dat fiind faptul că, pe parcursul judecării cauzei s-a constatat cu certitudine, că inculpatul, având în administrarea sa mijloacele financiare la executarea ordinelor de plată, fiind atât executorul cât și verficatorul operațiunii, utilizând sistemul de înregistrare a operațiunilor „Bank on-line”, ce permitea executarea ordinelor de plată în interiorul băncii, fără confirmarea executării acestora, de către alte persoane responsabile de asigurarea controlului în cadrul filialelor, a sustras de pe conturile a mai multor persoane juridice, suma totală de 2.895.989 lei 20 bani, folosindu-i în scopuri personale.

Instanța corect a apreciat, ca declarative, argumentele inculpatului, precum că el nu a urmărit scopul de sustragere a mijloacelor bănești. Acesta folosea banii la jocurile de noroc în scopul obținerii câștigurilor, acțiuni ce nu erau în legătură cu obligațiile sale de serviciu.

De asemenea, au fost apreciate ca nefondate și motivele apelului referitor la faptul, că nu au fost constatați alți coparticipanți la infracțiune, care prin înțelegere prealabilă cu Sclifos M., au comis fapta prejudiciabilă, deoarece prin ordonanța din 22.07.2011 a fost disjuns procesul penal în privința coparticipanților la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) CP (f.d. 464, vol.2).

Așadar, circumstanțele de fapt reținute în sarcina inculpatului au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală: declarațiile martorilor depuse pe parcursul urmăririi penale și în instanța de judecată, materialele dosarului expuse detaliat în sentința atacată, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblul din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, prima instanță a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante, că are un copil minor la întreținere, de lipsa circumstanțelor agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Colegiul Penal a considerat, că concluziile instanței de fond cu privire la stabilirea pedepsei corespund principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale prevăzut de art. 7 CP, scopului și criteriilor individualizării pedepsei prevăzute de art. 61,75 CP și nu există motive de atenuare a pedepsei, fiindcă s-a ținut cont de toate circumstanțele cauzei în ansamblu și în atare circumstanțe sentința urmează a fi menținută fără modificări, iar apelul respins ca nefondat.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocat în numele inculpatului, prin care se solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de recurs și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile lui Sclifos M., să fie recalificate în baza art. 196 CP.

În motivarea cerințelor sale, apărătorul a invocat argumente identice celor expuse în cererea de apel.

În drept, recursul ordinar declarat se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) al CPP.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) CPP, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) CPP, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 CPP, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din textul recursului declarat, se constată că recurentul invocă drept temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) CPP, potrivit acestei norme, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara o eroare de drept, comisă de aceasta, atunci când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Sub acest aspect, se enunță și prevederile pct. 18 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 30.10.2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, potrivit căreia „... erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material”.

Însă, pentru o atare concluzie, trebuie să se țină seamă de fapta săvârșită și cum aceasta a fost stabilită de către instanța de apel, și dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corectă, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, înseamnă că acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Din textul deciziei recurate, se constată că instanța de apel, a cercetat toate probele prezentate și le-au apreciat din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității acestora și care, în ansamblul lor, au confirmat vinovăția inculpatului Sclifos M., de săvârșirea infracțiunii incriminate. Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată în textul hotărârii recurate și temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe, instanța de recurs nu a stabilit.

Instanța de recurs apreciază ca fiind corectă situației de fapt, stabilită de către instanțele inferioare, precum și, calificarea infracțiunii reținute în sarcina inculpatului, după semnele componentei infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) CP.

Delapidarea este o infracțiune de rezultat (componentă materială) și se consideră consumată din momentul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, când făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau de a dispune de bunurile străine după dorință.

Or, subiectul infracțiunii prevăzute de art. 191 CP, este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani și care în afara de calitățile generale, trebuie să aibă calitatea specială de administrator.

Potrivit „DEX-ului, *administratorul* este persoana care administrează, care conduce o administrație sau un serviciu de administrație.

Cazurile când administrarea bunurilor intră în obligațiile de serviciu ale unei terțe persoane sunt supuse reglementării normelor dreptului muncii. Astfel, potrivit art. 338 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, salariatul poartă răspundere materială în mărime deplină pentru prejudiciului cauzat din vina lui angajatorului în urma acțiunilor sale culpabile intenționate, iar o asemenea răspundere apare în temeiul contractului individual de muncă.

În sensul art. 191 alin. (2) lit. d) CP, prin „folosirea situației de serviciu” urmează să înțelegem acel angajat în a cărui atribuții de serviciu intră efectuarea de acte de dispoziție cu privire la bunurile și mijloacele ce aparțin unei unități publice sau private.

În atare împrejurări, raportînd cele enunțate la speța în cauză, Colegiul penal menționează că instanțele de judecată corect au concluzionat, că Sclifos M., activînd în calitate de economist-superior al secției ce deservește persoanele juridice a filialei nr. 11 a SA „Victoriabank”, a săvârșit infracțiunea de delapidarea averii străine prevăzute de art. 191 alin. (5) CP, dat fiind faptul că în atribuțiile de serviciu a acestuia, conform fișei de post, era prevăzută obligațiunea de a perfecta dispoziții de plată, precum și întocmirea corectă a destinației plății, unde în mod obligatoriu se indica: tipul mărfii sau serviciului achitat în baza documentelor confirmative (facturi, contract, cont de plată) în lei moldovenești, perfectarea plăților valutare, unde la rîndul său se indică plătitorul și beneficiarul străin (agentul economic), beneficiarul (de peste hotare) verifica IBAN-ul, banca beneficiară (SVIFT) și destinația plății la fel - încasarea numerarului pe cont de la persoanele juridice, se elibera doar chitanța în trei exemplare, unde trebuiau să semneze 4 persoane și anume executorul, verificatorul, beneficiarul sau (depunătorul) și casierul, căruia i se acorda și numerarului sau mijloacele bănești, la fel se specifică că dreptul de depunere a numerarului pe cont îl aveau persoanele cu

drept de semnătură sau în baza de procură - eliberarea numerarului se prezenta la care se indică toate datele despre agentul economic (denumirea, codul fiscal, nr. contului curent în lei, adresa juridică specificată în extrasul de la camera de înregistrări de Stat), la fel în scopul ridicării în baza simbolurilor se specifică motivul sustragerii (25-salariu-doar în cazul achitării impozitelor pe venit, medicina, menajarea teritoriului; 34-alte scopuri; 27- deplasări ect), precum și alte atribuții.

Cu referire la latura subiectivă a infracțiunii de delapidare a averii străine, aceasta se caracterizează prin vinovăție sub forma intenției directe, cu scopul de a însuși ilegal bunurile altei persoane fizice sau juridice.

Din declarațiile inculpatului, rezultă că acesta, vinovăția sa, în săvârșirea infracțiunii imputate, a recunoscut-o integral și a menționat că, pe parcursul lunilor martie - noiembrie 2010, a transferat mijloace financiare de la mai multe persoane juridice, în conturile sale personale deschise în această filială, și ulterior, acești bani au fost ridicați și folosiți pentru jocurile de noroc.

Prin urmare, Colegiul apreciază drept nefondate și declarative argumentele recurentului privitor la faptul că inculpatul nu a urmărit scopul de sustragere a mijloacelor bănești, fiindcă folosea banii la jocurile de noroc în scopul obținerii câștigurilor.

Instanța de recurs menționează că, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 196 CP, infractorul prin înșelăciune și abuz de încredere cauzează daune materiale în proporții mari ori deosebit de mari, prin fapte, acțiuni, de folosire a bunului, obiectelor, ce aparțin proprietarului, și care rămân în proprietatea acestuia, nu se scot de sub oblăduirea lui.

În speța discutată, banii păstrați de către bancă, funcționar al cărei era inculpatul, asupra căroră el deținea atribuții de administrare, folosind situația de serviciu, a însușit personal suma constatată de către instanțele de judecată, prin transferul lor la conturi bancare personale, moment de la care infracțiune de delapidare se consideră consumată, deoarece intenționat au fost ridicate din banca proprietarului.

De asemenea, Colegiul reține că criticile formulate de recurent au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de fond și apel și, căroră instanțele de judecată ierarhic inferioare, le-au dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărîrea atacată în raport cu prevederile art.424 alin.(2) CPP, temeiuri de casare a hotărîrii atacate, nu s-au stabilit.

În consecință, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărîrilor atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată

de către instanța de apel este întemeiată și motivată, măsura de pedeapsă aplicată inculpatului, este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și pericolul social al infracțiunii săvârșite și fapta săvârșită corespunde încadrării juridice a normei penale în baza căreia inculpatul a fost condamnat.

8. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) CPP, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Tatiana Lozovskaia în numele inculpatului Sclifos Maxim, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2012 și sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 01 august 2012, în cauza penală privindu-l pe Sclifos Maxim Boris, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 05 iunie 2013.

Președinte /semnătura/ Constantin Gurschi

Judecători /semnătura/ Andrei Harghel

/semnătura/ Constantin Alerguș

Copia corespunde originalului

Președinte **Constantin Gurschi**